

Kmečka trgovina

Obremenitve pri prodaji živine

Vsakomur je znano, da je med cenami živine in ceno mesa velika razlika. Ta razlika nastane v veliki meri iz sledečih vzrokov: 1. nakup živine po mešetarju in mešetarjev zaslužek; 2. pregled živine po uradnem živinozdravniku pred zakolom; 3. stroški prevoza v klavnico; 4. izdatki za klanje v klavnici; 5. pregled zaklane živine po živinozdravniku; 6. prometni davek; 7. klavniške pristojbine; 8. državni davek; 9. obitinske in banovinske doklade in 10. zaslužek trgovca z živino in zaslužek mesarja. Tako vidimo, da se živina desetkrat obremeni, preden se meso prodaja. In radi vseh teh obremenitev je prikrajšan kmet pri ceni, kajti kupec in mesar vse te stroške prevajata na živinorejca. Če k temu dodamo še razne špekulacije, ki se vrše pri kupčiji, vidimo, da je kmetov izkupiček za živino po mesecih in letih pridne in marljive reje sramotno nizek. S pametno ureditvijo bi se pa dalo marsikaj izboljšati in tako kmetov izkupiček za živino povišati ne da bi se pri tem podražilo meso. Samo dobro izdelan načrt in odločnost je v tem oziru potrebna. Upajmo, da se bo našel kdo, ki bo pametno uredil tudi to stvar.

Osrednja blagovna zadruga v Mariboru

Naloga blagovnega združenstva je izravnavati cen med kmetijskimi in industrijskimi produkti. Vemo, da so industrijski produkti vedno dražji kot pa kmetijski, in to je v glavnem vzrok vse revščine na kmetih. Na podlagi tega dejstva je tudi banska uprava sklenila ustanoviti večjo Osrednjo blagovno zadrugo s sedežem v Mariboru, katera si je postavila gornje cilje. Ustanovna skupščina zadruga se je vrhila ob navzočnosti zastopnikov banske uprave, javnih funkcionarjev in aglinih zadržnih delavcev dne 9. maja. Za predsednika zadruga je bil izvoljen aglini narodni poslanec Jože Špindler, v upravni odbor pa gospodje: minister Snoj, arhidjakon Franc Tovornik in drugi odlični zadržni delavci iz kmečkih vrst. Za poslovodjo je imenovan g. Anton Radanovič iz Zreč pri Slov. Konjicah. Upajmo, da bo novo ustanovljena osrednja blagovna zadruga olajšala težko življenje trpečemu kmetu, celotnemu gospodarstvu pa prinesla obilo uspehov in da bi gospodarsko okrepila našega obmejnega kmeta, kar bo tudi v narodnostnem oziru neprecenljivega pomena.

Gospodarske zanimivosti

Konjerejska podružnica se je ustanovila v Petrovčah dne 7. maja za Savinjsko dolino. Podružnica bo delovala za napredek konjereje v Savinjski dolini, ki je v povojnih letih vidno hiral. Za predsednika je bil izvoljen Jelovšek Jože, v odboru pa so Pešec Ivan, Turnšek Leopold, Sitar Janez, Pišek Jože, Pristovšek Vinko, Antloka Karel, Sedminek in Kokolj Martin. Posebno zanimivo je bilo predavanje o zgodovini savinjskega konja, katerega tipi se še najdejo v gornji Savinjski dolini.

12.000 vagonov koruze ima še na prodaj naša država. V zadnjih letih se je izvoz koruze povečal, kar je ugodno vplivalo tudi na ceno, ki se je dvignila od 100 din na približno 105 din 100 kg. Radi dražje koruze so se dvignile tudi cene svinj za 1.50—2 din pri kilogramu. Upanje pa obstoja, da se bo cena svinj na ta račun še dvignila.

Denar nam ponujajo. Da bi zmanjšali vpliv ponudbe denarja od Francije in Anglije nam ponuja Italija 500 milijonov lir, Nemčija pa 200 milijonov mark, seveda ne denarja, ampak nemškega in italijanskega blaga za gori navedeno vrednost.

Kmetijsko ministrstvo je odkupilo na veliki živinski razstavi v Novem Sadu vso živino, ki je ostala brez kupcev. Ta nakup tvori 30% vse razstavljene živine.

Cene goveje živine

Voll. Maribor debeli 4.50 din, poldebili 3.75, plemenski 4.25—5.50 din; Ptuj 4.75, Celje 5 do 5.50 din, Laško 4.50—5.50 din, Ljubljana 4 do 5.50 din, Novo mesto 3—5 din, Kranj 5.25—5.75.

Biki. Maribor 3.25—4 din, Ptuj 3.50—4.50 din. Krave. Maribor klavne 4.60 din, plemenske 4.50 din, molzne 4—5 din, breje 3.50—4.50 din, klobasnice 2—3 din; Ptuj povprečno 3.75 din, Celje 3—4 din, Laško 3.50—4.25 din, Ljubljana 3.50—4 din, Kranj 4—5 din kg žive vage. Mladi voll povprečno 4—5 din.

Telice. Ptuj 4.75 din, Celje 4.50—5 din, Laško 4.50—4.75 din, Kranj 5—5.50 din. Teleta. Maribor 5—6 din, Celje 5.50—6.50 din, Ljubljana in Kranj 6—7 din kg žive vage.

Svinje

Plemenske. Maribor 5—6 tednov stari 90 do 125 din komad, 7—9 tednov 125—140 din, 2—4 mesece 200—280 din komad; kg žive teže 6 do 8 din. Ptuj mladi pujski 6—12 tednov 90—160 din komad, kg žive teže 6—6.75 din; v Novem mestu pa par mladih pujskov (odstavljenih) 250—400 din, v Kranju 7—8 tednov stari 180 do 280 din komad.

Pršutarji. Maribor 9.50 din, Ptuj 7—7.50 din, Celje 7—8 din, Laško 7.75 din, Ljubljana 7.50 do 8 din, Kranj 7.25 din kg žive teže.

Debele svinje (špeharji). Maribor 7 din, Ptuj 8 din, Celje 8—9 din, Laško 9 din, Kranj 8.50 din, Ljubljana 8—9 din, sremski špeharji pa 9—9.50 din kg žive vage.

Les

Na ljubljanski borzi se je prodajal:

Okrogli les (hlodi) nad 30 cm debelosti; smreke 155—195 din, smrekovi brzojavni drogovi 160 do 190 din, trami 180—200 din; bukev 105—135 din, hlodi za furnir od 40 cm debelosti 200—230 din; hrast 205—305 din kub. meter.

Rezan les (deske, plohi ali štuki). Smreka 340 do 370 din; bukev neobrobiljeni 250—290 din, obrobiljeni (žamani) 420—500 din; hrast neobrobiljeni 700—750 din, obrobiljeni 800—900 din; oreh neobrobiljeni 800—900 din, parjeni neobrobiljeni 1000—1100 din; brest neobrobiljeni 480—550 din, javor neobrobiljeni 500—600 din, jesen neobrobiljeni 800—900 din, lipa neobrobiljeni 450—550 din kubični meter.

Parket hrastov 58—68 din, bukov 35—45 din kvadr. meter.

Železniški pragi: dolžina 2.60 m, debelina 14 krat 24 cm, hrastovi 38—40 din, bukov 24 do 27 din komad.

Drva: bukova 11—12 din, hrastova 9—11 din 100 kg.

Ogije: bukov 48—54 din, »canella« 56—60 din 100 kg.

Tržne cene

Meso. Volovsko 8—12 din, kravje 8—10 din, vampi 6 din, pljuča 5 din, jetra 8 din, ledvice

Kupujte samo
**CROATIA
BATERIJE**
ker so najboljše
zalo najcenejše

12 din, loj 6 din, teletina 10—12 din, telečje in svinjska pljuča 8 din, svinjska jetra 10 din, svinjska glava 9 din, slanina 15—16 din, suha slanina 18—20 din, svinjska mast 18—19 din, šunka 20 din, prekajeno meso 16—18 din, prekajen jezik 22 din, suhe kranjske klobase 30 din kilogram.

Perutnina. Piščanec 10—12 din, kokoš 23—30 din, raca 20 din, gos 45 din, puran 40—60 din, domači zajec 6—25 din, kozlič 35—70 din.

Mlečni proizvodi. Liter mleka 1.75—2 din, kg kisle smetane 12 din, surovega masla 24—28 din, čajnega masla 30 din, domači sir 10 din, bohinj-ski sir 24—28 din, trapistovski sir 16—28 din, ementalški sir 30 din, jajce 0.60 din.

Sadje. Jabolka 5—10 din, orehi 10 din, luščeni 32 din, suhe češnje 9—12 din, suhe hruške 7 din, češnje 20—24 din kg.

Žito. 1 q pšenice 190 din, rži 190 din, ječmena 190 din, ovs 200 din, prosa 250 din, koruze 135 din, fižola 250—400 din.

Krma: 1 q sladkega sena 65—70 din, polsladkega 60 din, kislega 55 din, slame 40 din, snop škope 1.50 din.

Zelenjava. Solata navadno kot je običaj. Šparglji 16—20 din kg, luščen grah 15 din kg, kumarce 2—10 din komad.

Sejmi

22. maja svinjski: Središče; živinski in kramarski: Poljčane, Rajhenburg, Velenje, Zidani most — 23. maja tržni dan s svinjami: Dolnja Lendava; svinjski: Ormož; živinski in kramarski: Martjanci, Sv. Peter pod Sv. gorami; živinski s konji: Maribor — 24. maja svinjski: Celje, Trbovlje — 25. maja živinski in kramarski: Gornja Radgona, Kotlje, Podčetrtek, Vetrče, Svetina, Vitanje; tržni dan s svinjami: Turinšče — 26. maja svinjski: Maribor — 27. maja za govedo, ovce, koze in kramarje: Stara gora (občina Podstreda); svinjski: Brežice, Celje, Trbovlje.

Razgovori z našimi naročniki

Sosedovi vozniki obračali preko meje in napravili škodo. K. A. Sosed nima pravice pri vožnjah obračati na Vašem svetu; vzlic temu so njegovi vozniki brez prošnje pred kratkim obračali po Vašem svetu ter s tem prizadejali škodo na novo posejanem travnišču. — Ako boste v pravdi Vaše trditve dokazali, imate upanje na uspeh. Okolnost, da so vozniki baje morali po Vašem svetu obračati, ker je teren nagnjen, ni važna in mora sosed vzlic temu plačati odškodnino, ako je vozniki on najel. V kolikor pišete, da hoče sodišče dati škodo ponovno oceniti, očitno ne bo hotelo napraviti ponovnega ogleda, marveč bo najbrž le temeljem ogleda in dejanskih ugotovitev, katere je napravil od Vas najeti sodni cenilec, zaslislalo o višini škode še drugega cenilca. Za vsak slučaj navajajte Vi, kako je svet izgledal ob navedenih vožnjah in v koliko ste ga naknadno popravili; k temu ponudite dokaze, predvsem cenilca, ki Vam je škodo prečnil. — Ako bi sosed vzlic Vaši prepovedi, odnosno brez prošnje obračal po Vašem svetu, ga boste — ako hočete bodoče vožnje zabraniti — pač morali tožiti s tako zvano negativno tožbo na priznanje, da mu zadevna pravica ne priteče, in na opustitev nadaljnjih voženj. — Ker omenjate, da smatra sosed tisti kos zemljišča, po katerem so vozniki obračali, za občinsko cesto, bi bilo dobro, da ga občina pouči, kako daleč sega občinski svet, odnosno cesta in si bo potem sosed najbrž zlepega dal dopovedati, da ne sme obračati preko pokazane meje.

Vdova želi skrajšan rok za sina, ki pomaga na posestvu. P. Marta. Imate štiri hčerke in sina, Vaš prvi mož je imel tri sinove in tri hčerke, na posestvu pa Vam pomaga le ena hčerka in sin, ki je potrjen za poln rok. — Niste na-

vedli, koliko ste stari, ali so otroci oddeljeni od domačega posestva, odnosno ali so oddeljeni že pet let, koliko neposrednih davkov plačujete. Vsekakor smatramo, da pritiče navedenemu sinu pravica do skrajšanega roka; morda boste celo dosegli njegovo oprostitev kot hranilca. Prošnjo naslovite na poveljstvo pristojnega vojnega okrožja; kolikujte jo z 10 din, priložite kolek za 20 din za rešitev, nadalje rodbinsko polo (dobite jo pri župnijskem uradu kolika prosto), potrdilo občine, da je sin hranilec in da so, odnosno kateri otroci so oddeljeni od doma. Tudi tega potrdila ni treba kolkovati. Otroke iz prvega zakona Vašega moža bi bilo najbolje zamolčati, ker itak ne žive na posestvu.

Dolžnica zaščitenega kmeta nagovarja kmetovo upnico, naj zaseže kmetovo terjatev. A. S. Zaščiten kmet ima terjati od svoje dolžnice določen znesek. Ta dolžnica pa nagovarja osebo, kateri ta zaščiteni kmet dolguje nek večji znesek, naj zaseže kmetovo terjatev zoper navedeno dolžnico, tako, da dolžnici ne bi trebalo plačati kmetu, marveč bi plačala (v ugodnejšem roku) kmetovi upnici. Kmetova upnica doslej še ni poslala kmetu nove zadolžnice svoje stare terjatve. — Oblastvo, katero ste navedli, ni pristojno, odnosno opravičeno zasedati terjatve. Vaša upnica bi si morala najprej za svojo terjatev zoper Vas izposlovati izvršilni naslov, to je sodbo, sodno popravnavo ali izvršljiv notarski zapis. Šele na podlagi takega izvršilnega naslova bi zamogla Vaša upnica predlagati, naj sodišče zarubi Vašo terjatev zoper Vašo upnico ter to terjatev njej preodkaze v poteg, tako da Vi ne bi bili več upravičeni izterjati svojo terjatev, marveč bi morala Vaša dolžnica plačati namesto Vam kar neposredno Vaši upnici.